

LEKSIČKE NEPODUDARNOSTI KOLOKACIJSKIH OBRAZACA U NJEMAČKOME, ENGLESKOME I HRVATSKOME OPĆEZANSTVENOM JEZIKU TE NJIHOV PRIKAZ U E-RJEČNICIMA OPĆEZANSTVENOG NAZIVLJA

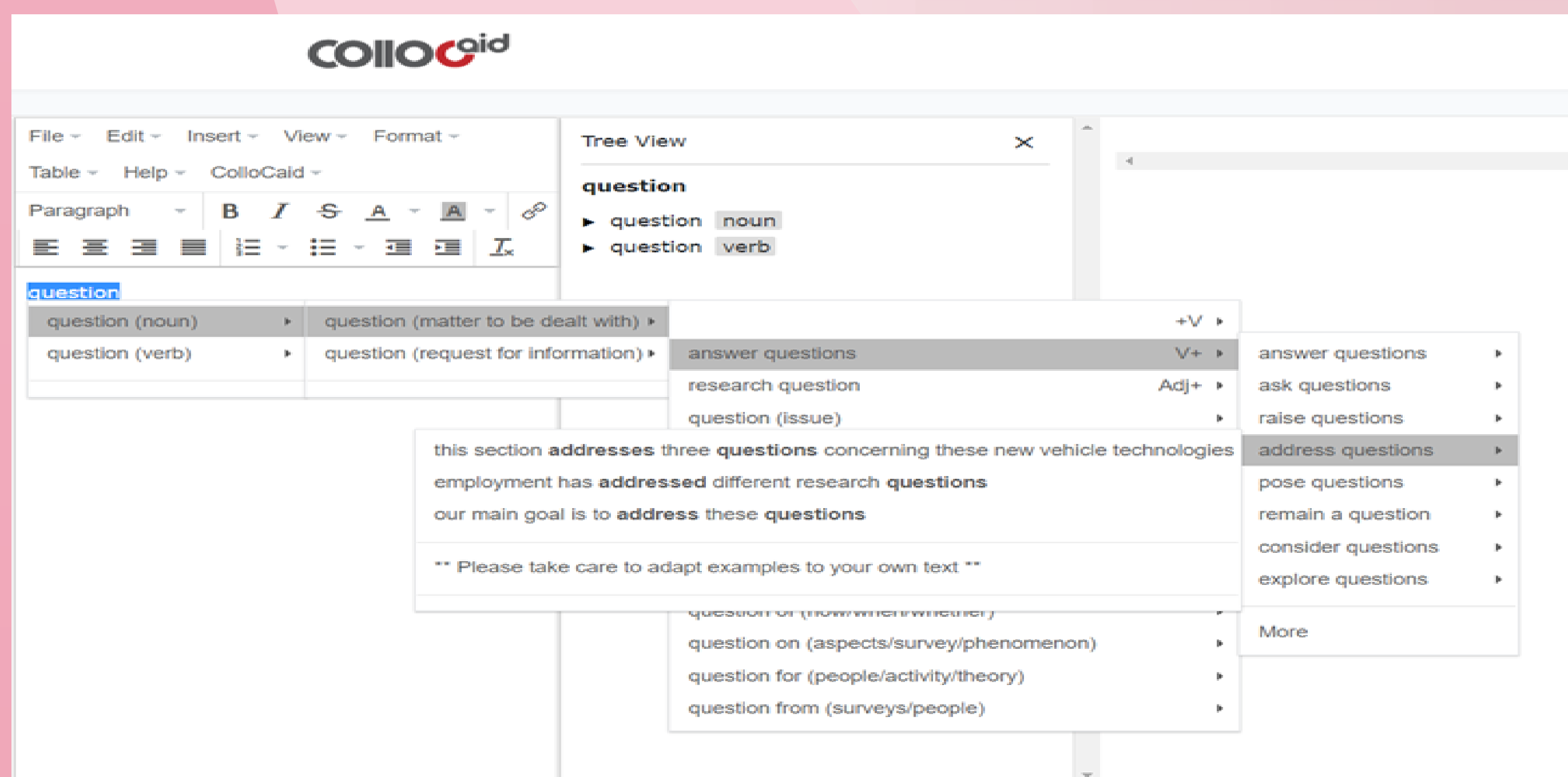
Dr. sc. Mirjana Šnjarić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

UVOD

Polazište → jezična sredstva za realizaciju općeznanstvene djelatnosti koja prelaze razinu pojedinačne riječi → glagolsko-imeničke kolokacije u području općeznanstvenoga jezika → leksikografski opis → dvojezični i višejezični rječnici. Opći leksički fond kao sastavni dio znanstvenoga jezika (usp. Silić 2006).

→ „Allgemeine oder alltägliche Wissenschaftssprache” Ehlich (1993), „common language of academia and science” (usp. Rheindorf i Huemer 2015), odnosno „general academic language” (usp. Siepmann 2019).

REZULTATI

TIPIČNE I KARAKTERISTIČNE OPĆEZANSTVENE GLAGOLSKO-IMENIČKE KOLOKACIJE		
GLAGOLSKO-IMENIČKE KOLOKACIJE (NAČINA) POSTAVLJANJA PITANJA / PROPITIVANJA PREDMETA ZNANSTVENOGA PROMATRANJA U NJEMAČKOM OPĆEZANSTVENOM JEZIKU	GLAGOLSKO-IMENIČKE KOLOKACIJE POSTAVLJANJA PITANJA / PROPITIVANJA PREDMETA ZNANSTVENOGA PROMATRANJA U ENGLESKOM OPĆEZANSTVENOM JEZIKU	GLAGOLSKO-IMENIČKE KOLOKACIJE POSTAVLJANJA PITANJA / PROPITIVANJA PREDMETA ZNANSTVENOGA PROMATRANJA U HRVATSKOM OPĆEZANSTVENOM JEZIKU
1. eine Frage stellt sich	to ask / to raise / to pose a question	postavlja se pitanje
2. eine Frage stellen	to ask / to raise a question /	postaviti / postavljati pitanje
3. eine Frage aufwerfen	to ask/ to raise a question	*iznijeti / *pokrenuti / postavljati
4. sich einer Frage zuwenden	to adress an issue / question / to focus on	usredotočiti se na pitanje
5. einer Frage nachgehen	to pursue a question	proučiti / proučavati pitanje
6. eine Frage verfolgen	to explore / to adress a topic	istražiti / istraživati pitanje
7. eine Frage (wieder) aufgreifen	to adress / to raise / (*pick up) / (*take up) a question	prihvatiti / preuzeti / primijeniti pitanje / baviti se / *pozabaviti se
8. eine Frage drängt sich auf	It leads to the question / the obvious question is /	nameće se pitanje
9. auf eine Frage eingehen	to adress an issue / to raise / to turn to an issue /	baviti se pitanjem
10. eine Frage betrachten	to consider a question	promatrati pitanje
11. sich einer Frage widmen	to address / discuss / focus on a question/ to confront a question	posvetiti se pitanju

Tablica 1 : Međujezična usporedba kolokacijskih obrazaca s imenicom „pitanje”

POPIS LITERATURE

- Ehlich, K (1993) Deutsch als fremde Wissenschaftssprache. *Jahrbuch Deutsch als Fremdsprache* 19, 13-42.
- Rheindorf i Huemer (2015) Developing a German-English Dictionary of the Common Language of Academia. *Journal of Academic Writing* 5/1
- Siepmann, D. (2019) General academic language in German-English translation: a nuanced view. In: *Lebende Sprachen* 64 (2). S. 230
- Silić, I. (2006) Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika. Disput. Zagreb.

Kontakt: msnjaric@ffzg.hr

METODOLOGIJA I CILJEVI

- KORPUSNI PRISTUP I PRIJEVODNA ANALIZA → Korpus: dostupan u *SketchEngine* → doktorske disertacije objavljujane u razdoblju od 2010. do 2020. godine + svi članci iz područja humanističkih znanosti dostupni putem portala HRČAK (ukupno 601,010 pojava).

1. cilj: Na odabranim primjerima kolokacija triju (3) jezika njemačkoga, hrvatskoga i engleskoga prikazati općeznanstvene glagolsko imeničke kolokacije, međujezične sličnosti i razlike te **obrazložiti** relevantnost kontrastiranja glagolsko-imeničkih kolokacija s ostalim jezicima.

2. cilj: Provesti korpusno istraživanje glagolsko-imeničkih kolokacija u suvremenom korpusu hrvatskoga znanstvenoga jezika i odabrati nekoliko najčešćotnijih hrvatskih glagola na temelju kojih će se u korpusu utvrditi relevantno sintagmatsko okruženje, odnosno **karakteristične i tipične imeničke kolokacije uobičajene u pisanom znanstvenom diskursu.**

3. cilj: Povezati kolokacijske obavijesti dobivene iz postojećih njemačkih i engleskih jednojezičnih rječnika *digitales Wörterbuch der deutschen Sprache (DWDS)* i *Collocaid*, ali i njemačko-engleskog digitalnog dvojezičnog rječnika *Glosbe* s kolokacijama utvrđenim u hrvatskom korpusu i provjeriti primjenjivost metode izvlačenja kolokacija relevantnih za ugradnju u višejezični kolokacijski rječnik.

4. cilj Predstaviti preliminarne rezultate kontrastivne kolokacijske studije u trima (3) općeznanstvenim jezicima hrvatskome, njemačkome i engleskome i prikazati početni plan izrade višejezičnog kolokacijskog rječnika.

REZULTATI

GLAGOLI	GLAGOLSKO IMENIČKE KOLOKACIJE U HRVATSKOME JEZIKU	GLAGOLSKO IMENIČKE KOLOKACIJE U NJEMAČKOME JEZIKU (DWDS)	GLAGOLSKO IMENIČKE KOLOKACIJE U ENGLESKOME JEZIKU
baviti se (18)	pitanjem / problematikom temom	eine Frage / Problematik aufgreifen / auf ein Thema eingehen / sich mit e-er Frage beschäftigen / s. befassen	to adress / to raise a question/ an issue /to deal with a question / to focus on an issue
davati / dati (16)	doprinos / primjer /pregled / teorijske postavke	einen Beitrag leisten / einen Beispiel /einen Überblick geben / theoretische Grundlagen geben /	to contribute to / to set an example /to give an overview / to provide theoretical foundations
istraživati / istražiti (106)	teorije / strukturu /	eine Theorie / Struktur/ untersuchen	to explore a theory /to analyze the structure
razraditi /razrađivati (106)	hipotezu / teoriju	eine Theorie herausarbeiten / eine Hypothese entwickeln	to elaborate a theory / to develop a hypothesis
isticati /(106) istaknuti	sličnosti / razlike	herausstellen, herausheben, hervorheben, betonen, herausstreichen Ähnlichkeiten/ Unterschiede	to emphasize similarities / differences
navesti /(87) navoditi	primjer	ein Beispiel herausgreifen / aufgreifen / vorführen / aufführen / anführen /	to demonstrate with an example / to list examples / to exemplify / to illustrate

Tablica 2 : Općeznanstvene glagolsko-imeničke kolokacije u hrvatskome, njemačkome i engleskome jeziku.

RASPRAVA

- Rezultati dobiveni međujezičnom usporedbom triju jezika pokazuju da postoje znatne značenjske razlike koje proizlaze iz kolokacijskog suodnosa glagola i imenice u trima općeznanstvenim jezicima. Svaki od jezika rabi preferirane kolokatore koji se ne preferiraju u drugom jeziku.
- Jezici ne nude isti broj G-I kolokacija za isto specifično tematsko polje.
- Korisnik se često susreće s poteškoćama odabira najprikladnijeg kolokatora za primjenu u znanstvenom tekstu. → Različita konceptualizacija znanstvene djelatnosti i procesa spoznaje.
- Dokaz da postoji potreba za novim korisničkim alatima koji bi bolje obuhvaćali i prikazivali G-I općeznanstvene kolokacije. Tako bi autori u procesu pisanja znanstvenog teksta imali lako dostupno sredstvo provjere i samoprovjere. → Kroz usporedbu s kolokacijama u onom stranom znanstvenom jeziku kojim su najbolje ovladali i koji je ujedno i prevladavajući jezik znanstvenih publikacija, a to je engleski.
- Novi trojezični e-rječnik → dvosmjerni: J1 – J2 i J2 – J1

ZAKLJUČAK

- Novo korisničko sredstvo s prikazom sintagmatskog okruženja koje je posebno uobičajeno, tj. tipično i primjereno znanstvenom kontekstu. Korisniku bi pružilo osjećaj sigurnosti da postupa na pravilan način ako upotrijebi takvu kolokaciju, a odbaci neku drugu potencijalno moguću, ali neuobičajenu i nekarakterističnu u uporabi u znanstvenom jeziku.